

بررسی جایگاه اخلاق نزد مکاتب و عقاید بزرگان

حمید مغانی

دانشجوی کارشناسی آموزش علوم اجتماعی دانشگاه فرهنگیان

چکیده

علم اخلاق علمی است که صفات نفسانی خوب و بد و اعمال و رفتار اختیاری متناسب با آن را معرفی می کند و شیوه تحصیل صفات نفسانی خوب و انجام اعمال پسندیده و دوری از صفات نفسانی بد و اعمال ناپسند را نشان می دهد. قرآن کتابی پر از محتوای اخلاقی و ... می باشد که ما بایستی از این محتوا نهایت استفاده را ببریم و از آن در زندگی شخصی استفاده کنیم اکنون که ما از این محتوای غنی غافل شده ایم مکاتبی اخلاق سکولار را ترویج می کنند و محتوایی که باعث سعادت بشود را ندارد و افراد امروزی با تشویش مواجهه هستند که ما بایستی با بیان این محتوا غنی اخلاقی قرآن راه سعادت را به آنها نشان دهیم.

واژگان کلیدی: اخلاق، مکاتب، سعادت

مقدمه

امام صادق (ع) می فرماید: ضروری ترین علم برای تو علمی است که تو را بر صلاح قلبت راهنمایی کند و راه فساد قلب را تو به بشناساند.

انسان ها در زندگی خود همراه با تاریکی های زیادی مواجهه هستند و بایستی انتخاب کرده که با کدام چراغ می خواهند به سر منزل خود برسند.

حال در این مقاله می خواهیم اخلاق را در اسلام و اخلاق سکولار بررسی کرده و قدری با آنها آشنا شده و درک درستی از آنها کسب کنیم که کدام قسم از آنها می تواند ما را به سعادت دنیوی و اخروی برساند و ما را در شناخت رذائل و فضایل کمک کند.

تعریف اخلاق

کلمه «اخلاق» جمع خُلق و به معنای نیرو و سرنوشت باطنی انسان است که تنها با دیده بصیرت و غیر ظاهر قابل درک است. در مقابل، خُلق به شکل و صورت محسوس و قابل درک با چشم ظاهر گفته می شود. (۱) اصطلاح «اخلاق» در متون اخلاقی و استعمالات عرفی به سه معنا به کار می رود:

۱. غرایز و ملکات و صفات روحی و باطنی که در انسان است اخلاق نامیده می شود.

۲. اعمال و رفتاری که از این خلقیات ناشی گردد نیز اخلاق و یا رفتار اخلاقی گفته می شود.

۳. در برخی موارد «اخلاق» به رفتار پسندیده یا حالت نفسانی خوب اطلاق می شود که بنا بر این استعمال معنای محدودتری به خود می گیرد. اما با مراجعه به اصلی ترین منابع کلاسیک و متعارف علم اخلاق در حوزه علوم اسلامی و دقت در موارد کاربرد آن در قرآن و احادیث، علم اخلاق را می توان به شرح زیر تعریف کرد:

۲. تعریف علم اخلاق: